

BIJDRAGEN EN MEDEDEELINGEN DER DIALECTEN-COMMISSIE
VAN DE NEDERLANDSCHE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN
TE AMSTERDAM

III.

REGISTER OP HET DIALECTMATERIAAL

IN DE JAREN 1931—1941 BIJEENGEBRACHT DOOR HET
CENTRAAL BUREAU VOOR NEDERLANDSCHE EN FRIESCHE
DIALECTEN (VRAGENLIJST 1—10 EN GEMEENSCHAPPELIJKE
VRAGENLIJST)

1943

N.V. NOORD-HOLLANDSCHE UITGEVERS MAATSCHAPPIJ
AMSTERDAM

De hieronder opgestelde lijst bevat alle woorden, die in den loop der jaren door het Centraal Bureau voor Nederlandsche en Friesche Dialecten te Amsterdam, ingesteld door de Dialecten-commissie der Nederlandsche Akademie van Wetenschappen, op de door dit bureau uitgezonden lijsten zijn gevraagd.

Verscheidene begrippen, waarvoor in het Algemeen Beschaafd geen woord bestaat, of waarvoor dit minder bekend is, zijn opgenomen onder de meest gebruikte dialectwoorden of alleen op het Hollandsche dialectwoord. Vooral is dit het geval voor die lijsten, waarop de vragen niet direct zijn gesteld, maar via een omschrijving van het begrip, n.l. de lijsten 4, 7, 9 en 10. De insectennamen vindt men soms ook onder den geslachtsnaam, de vogelnamen onder den familienaam opgenomen, echter alleen in zooverre de bruikbaarheid van het register dit noodzakelijk maakte.

De werkwoordsvormen zijn op de vervoegde vormen opgenomen, niet op de onbepaalde wijs (tenzij deze gevraagd werd). In alle gevallen waarin een woord voor tweeërlei uitleg vatbaar was, is de woordsoort erbij aangegeven, of de beteekenis op andere wijze toegelicht.

Het Romeinsche cijfer achter het woord duidt het nummer van de lijst aan (I—X; GV = Gemeenschappelijke Vragenlijst), het Arabische cijfer de vraag, waarin het woord op deze lijst voorkomt. Van de Gemeenschappelijke Vragenlijst zijn uitsluitend de woorden opgenomen, die door den Secretaris der Commissie zijn gevraagd, aangezien alleen deze in het materiaal van het Bureau zijn ondergebracht.

Het aantal ingevulde lijsten, dat op 31 December 1942 in het bezit van het Bureau was, bedroeg:

voor lijst	I:	. .	2294
voor lijst	II:	. .	2278
voor lijst	III:	. .	2302
voor lijst	GV:	. .	1897
voor lijst	IV:	. .	1572
voor lijst	V:	. .	1417
voor lijst	VI:	. .	1110
voor lijst	VII:	. .	1160

voor lijst VIII: . .	1163
voor lijst IX: . .	940
voor lijst X: . .	922

Het materiaal van lijst IV is in bruikleen gegeven aan Prof. Dr. G. G. KLOEKE te Leiden.

De lijsten kunnen uiteraard niet worden uitgeleend, maar liggen voor ernstige dialectonderzoekers steeds ter inzage op het Bureau der Commissie, dat op alle werkdagen (van 9—12 en van 1½—5, 's Zaterdags van 9—12) geopend is. Voor raadpleging van lijst IV wende men zich rechtstreeks tot Prof. KLOEKE.

*Namens de Dialectencommissie der Nederlandsche
Akademie van Wetenschappen.*

JAC. VAN GINNEKEN, *Voorzitter.*

P. J. MEERTENS, *Secretaris.*

Amsterdam, 1 Mei 1943

Kloveniersburgwal 29.

- A**
- aal (visch) ..... X, 26
aan (voorz.) ..... II, 34; III, 9,
17, 18, 21, 38
aan- (als deel van scheidb.
samengest. ww.) ..... II, 33
aap (kwajongen) ..... III, 11
aardbei ..... GV, 2
aardt (3e p.e.o.t.t.) ..... II, 16
acht (telw.) ..... II, 49
achter (bijw.) ..... III, 40
achter (voorz.) ..... III, 26
achterdeuren (van het boeren-
huis) ..... X, 7a
af ..... II, 59
afnaaien ..... III, 17
afsnijden (zie ruimen)
akker(s) ..... III, 40; X, 3
al (bijw.) ..... III, 24
allemaal ..... III, 38
als (na vergr. trap) ..... III, 15
alsof ..... III, 20
altijd ..... III, 7
amper ..... II, 46
Amsterdam ..... II, 18
anderen (mv.) ..... III, 15
anders (bijw.) ..... III, 18, 22
appelboompjes ..... III, 26
appeltjes ..... III, 26
arend (v. d. zeis) ..... IV, 28c
arm (lichaamsdeel) ... I, 38; II, 43
armen ..... I, 38; II, 43
armpjes ..... I, 38; II, 43
asch ..... II, 54
at (3e p.e. o.v.t.) ..... II, 68
- B**
- baard (zie ook ringbaard,
visschersbaard, sik,
bakkebaard) ..... I, 28
baggerbeugel (gereedschap
om de sloot uit te diepen) X, 22
baker ..... V, 55
bakkebaard ..... I, 32
bakker ..... II, 50
baktand (verstandskies) ..... I, 15
- banderdeuren (deuren van
het achterhuis) ..... X, 7a—b
bandsdeuren (zie banderdeuren)
barak ..... II, 52
barg (gesneden mnl. varken) IV, 4b
barsten (onbep.w.) ..... II, 62
bed ..... III, 24
been (ook been is: voet) ..... I, 48
beenpit ..... IV, 15
beer (mnl. varken) ..... IV, 4a
beetje ..... III, 31
bemesten ..... IX, 27
ben (1ste p.e. o.t.t.) II, 22; III, 9, 40
ben (2de p.e. o.t.t. inversie) III, 40g
beneden ..... III, 14
bent (2de p.e. o.t.t.) ..... III, 15, 16
bergen (znw.mv.) ..... III, 29
besteld (volt. deelw.) ..... III, 20
beter (bijw.nw.) ..... III, 2, 18
biest (eerste melk van de koe
na het kalven) ..... VII, 18
biet (roode-) ..... IV, 26d
bil ..... I, 45
bladeren (znw.mv.) ..... III, 1
bloed (waterachtig vocht
van het —) ..... IX, 15c
bloedvin ..... IV, 8
bloedvocht (waterachtig vocht
van het bloed) ..... IX, 15c
bloedzweer ..... IV, 8
blijf (geb.w.) ..... III, 14
blijven (onbep. w.) ..... III, 25
boekpens (zie koeiemaag)
boenhok (in boerenhoeve) ..... X, 6
boerderij (verschillende bena-
mingen) ..... X, 2a—c
boeren (znw.mv.) ..... III, 37
boerenerf (grond waarop het
boerenhuis staat) ..... X, 1
boerenhoeve ..... X, 2a—c
boerenkamer (winter- en
zomerwoning) ..... X, 5
boes (zie stalhout)
boezeroen (katoenen werkkie) IX, 36
bok (geitebok) ..... IX, 19

- bonte kraai ..... VI, 7
 boomleeuwerik ..... VI, 20
 boompjes (appel-) ..... III, 26
 booze (bijv. nw.) ..... III, 14
 borstel (znw.) ..... III, 17
 boschkrekel (grijze-; zie krekel)
 boter ..... IV, 26b
 boterbak (bak, waarin de boter
 gekneet wordt) ..... VII, 22
 boterkarn (zie karnton)
 boterkop (zie boterbak)
 botermelk (zie karnemelk)
 botermout (zie boterbak)
 botervloot (zie boterbak)
 bouwen ..... III, 33
 bovenlip ..... I, 20
 braaf ..... II, 32
 braamsluiper ..... VI, 28
 bracht (3de p.e.o.v.t.) ..... II, 64
 brak (3de p.e.o.v.t.) ..... II, 67
 broedende hen (zie hen)
 broeder (zie ook broer) ..... V, 12
 broedkip (zie hen, broedende —)
 broedsch (zie hen, broedende —)
 broek (bovenkleeding) ..... IX, 35
 broer (zie ook broeder) ..... III, 33
 brood ..... III, 30
 bruid ..... V, 46
 bruidegom ..... V, 45
 bruine (bijv. nw.) ..... III, 39
 buik (ook: lijf) ..... I, 37
 buiten (bijw.) ..... III, 38
 bul (mnl. rund) (zie ook:
 kalf (mnl. —)) ..... IV, 12
 bunzing ..... VII, 1
 bij (voorz.) ..... III, 9, 25
 bij (znw.) (zie ook: dar,
 bij (vrl. —)) ..... IX, 1
 bij (vrl. —) ..... IX, 3
 bijenhouder ..... IX, 7
 bijenkoningin (zie bij (vrl. —))
 bijenkorf ..... IX, 4
 bijenstal ..... IX, 5
 bijenzwerm ..... IX, 6
 bijker (zie bijenhouder)
 bijten (3e p.mv.o.t.t.) ..... III, 14
- C**
 compost (mengmest) ..... IX, 25
- D**
 daagje (zie dagje)
 daar (bijw.) ..... II, 35; III, 36, 40
 dadelijk ..... III, 2, 11
 dag ..... II, 39
 dagen (znw.mv.) ..... II, 49
 dagje(s) (daagje(s)) ..... II, 39
 dan (bijw.) ..... III, 2, 18, 27
 dan (voegw.) ..... III, 15
 dar(rie) (mnl. bij) ..... IX, 2
 darm ..... II, 44
 das (zoogdier) ..... VII, 5
 dat (aanw.vnw.) III, 21, 34, 35, 40j
 dat (voegw.) ..... III, 3, 8, 9, 17
 de(n) (lidw.) ..... II, 27, 33, 34;
 III, 1, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 14,
 15, 17, 24, 25, 37, 38, 39,
 40, 40e; IV, 27b, d
 deed (3de p.e.o.v.t.) ..... III, 20
 deel (dorschvloer) ..... VII, 33
 derde (de tweede en de
 derde) ..... IV, 27d
 deuren (zie banderdeuren,
 schuurdeuren)
 deze (aanw.vnw. 1ste nv.) ... II, 12
 die (aanw.vnw. 1ste nv.) ... III, 29
 die (aanw.vnw. 4de nv.) ... III, 37
 dikkop (kikkerlarve) ..... IX, 22
 dochter ..... III, 9; V, 11
 doe (geb. w.e.) ..... III, 3
 doen (onbep.w.) ... III, 10, 28, 40 l
 doen (3de p.mv.o.t.t.) ..... III, 8
 doet (3de p.e.o.t.t.) ..... III, 39
 dood (bijw.) ..... III, 14
 door (voorz.) ..... III, 1, 4
 door- (als deel van scheidb.
 samengest. ww.) ..... III, 39
 doorgelopen (stukgelopen)... III, 8
 dorp ..... III, 37
 dorschen (onbep. w.) III, 20; IV, 27a
 dorschvloer (zie deel)
 dorst (znw.) ..... III, 23
 draad ..... II, 2

- draadje ..... II, 2
 draagt (3de p.e.o.t.t.) ..... II, 24
 draaien (onbep. w.) ..... II, 70
 draak ..... II, 5
 draden (z.n.w. mv.) ..... II, 2
 dragen ..... II, 24
 drie ..... III, 26
 drinken (te ...) ..... III, 16
 drinkgoot (in den stal) ..... X, 10
 droge (bijv. nw.) ..... III, 1
 droge mest (waarmee vroeger
 wel gestookt werd)... IX, 28a—c
 droog (bijv. nw.) (zie droge)
 duivenhok ..... X, 9k
 dwars ..... II, 62
 dij (lichaamsdeel) ..... I, 46
- E
- echtgenoot (zie man)
 echtgenote (zie vrouw)
 eekhoorn ..... VII, 7
 een (lidw.) ..... III, 16, 27, 31
 eendenkooi ..... X, 9j
 eerder (bijw.) ..... III, 15
 eerst (bijw.) ..... III, 16
 eet (3de p.e.o.t.t.) ..... III, 7
 egel ..... IV, 1
 eieren ..... III, 7
 eikeboom(en) ..... IV, 7b
 eikels(-zoeken) ..... IV, 7c
 eikenhout ..... IV, 7a
 ekster ..... VI, 11
 ekster (zie klapekster)
 elleboog ..... I, 39
 en (voegw.) III, 4, 7, 9, 15, 16, 17,
 18, 23, 24, 30, 37; IV, 27d
 enkel (lichaamsdeel) ..... I, 54
 enter (rond tusschen het
 1ste en 2de kalf) ..... IX, 18
 er (bijw.) ..... III, 18
 erf (boerenerf) ..... X, 1
 erfboom ..... V, 53
 erf tante ..... V, 54
 erg (bijw.) ..... III, 8, 29
- F
- flesch ..... III, 16
 fraai ..... II, 69
 franje ..... II, 47
- G
- ga (2de p.e.o.t.t. inversie) ... III, 12
 ga (geb.w.e.) ..... III, 17, 39
 gaai (zie Vlaamsche gaai)
 gaan (onbep. w.) . II, 14, 19; III, 15
 gaan (1ste p.mv.o.t.t.) II, 18; III, 27
 gaat (3de p.e.o.t.t.) ..... III, 3
 gaf (3de p.e.o.v.t.) ..... II, 68
 gander (zie ganzerik)
 gans ..... II, 42
 gans (zie ganzerik)
 gans (wijfjesgans) ..... VI, 5b
 gans (zie ganzekuikens)
 gansje ..... II, 42
 ganzekuikens ..... VI, 5c
 ganzen ..... II, 42; III, 14
 ganzen (roepnaam van de —) VI, 6
 ganzenkooi ..... X, 9j
 ganzerik ..... VI, 5a
 gauw (bijw.) ..... III, 3
 gaven (3de p.mv.o.v.t.)..... II, 26
 gebracht ..... II, 64; III, 37
 gebrand ..... III, 6
 gebroken ..... III, 40b
 gedaan ..... III, 20
 gedragen ..... II, 24
 geeft (3de p.e.o.t.t.) ..... III, 40h
 geen ..... III, 32
 geit ..... IX, 20
 geitebok (zie bok)
 geitelam ..... IX, 21
 geitenstal ..... X, 9g
 gekend ..... III, 18
 gekomen ..... III, 40c
 geleerd ..... III, 15
 geloof (1ste p.e.o.t.t.) ..... III, 8
 geloopt ..... III, 18
 gelt (onvruchtbare koe) ..... IV, 14
 gelt (gesneden vrl. varken) . IV, 4c
 gemak ..... II, 51
 gemakkelijk ..... II, 51

- genoeg (bijw.) ..... III, 16
 gent (zie ganzerik) .....
 gereden ..... III, 40
 geslagen ..... II, 15
 geslapen ..... II, 21
 gesmolten ..... III, 25
 gesneden zoogdieren:
   mnl. paard ..... IV, 2 c
   mnl. varken ..... IV, 4 b
   vrl. varken ..... IV, 4 c
 gestolen ..... III, 19
 gestorven ..... III, 5
 gevallen ..... III, 4
 gevelteeken ..... X, 8
 geveltop(teeken) ..... X, 8
 gevonden ..... III, 32
 gevraagd ..... II, 23
 gewasschen ..... III, 40i
 geweest ..... III, 9, 15
 gezakt ..... III, 4
 gezegd ..... III, 9
 gezicht (lichaamsdeel) ..... I, 3
 gier (meststof) ..... IV, 24
 gieren (zie bemesten)
 gierput ..... IX, 30
 ging (3de p.e.o.v.t.) ..... III, 40k
 gisteravond ..... III, 24
 goed (bijv. nw.) ..... III, 17, 35
 goede (bijv. nw.) ..... III, 4
 graag ..... III, 40 1
 graanzolder (zie hooizolder)
 gracht ..... II, 48
 gras ..... II, 54; IV, 26a
 grasmusch ..... VI, 27
 grauwe vliegenvanger ..... VI, 25
 groeien (onbep. wijs) ..... III, 16
 groep (zie kudde)
 groepmesten (zie uitmesten)
 grondhout (zie stalhout)
 groot ..... III, 16
 grooter ..... III, 16
 grootmoeder ..... V, 15
 grootouders ..... V, 16
 grootvader ..... V, 14
 gust (onvruchtbare koe) ..... IV, 14
- H**
 haal (geb.w.e.) ..... II, 35
 haan ..... II, 30; VI, 1 a
 haan (roepnaam van den —) VI, 2 a
 haan (zie kalkoensche —) ...
 haantje ..... II, 30
 haar (pers.vnw. 4de nv.) ... III, 9
 haar (bez.vnw.) ..... III, 9
 haar (znw.) ..... I, 27
 haard ..... II, 37
 haarspit ..... IV, 28 e
 haarijzer ..... IV, 28 e
 haas (ook: rammelaar, moer-
   haas) ..... VII, 8
 had (2de p.e.o.v.t. inversie) III, 18
 hadden (3de p.mv.o.v.t.) III, 20, 37
 hagedis ..... VII, 9
 hak (lichaamsdeel) ..... I, 56
 halen (onbep.w.) ..... II, 9
 halfbroeder ..... V, 37
 halfzuster ..... V, 38
 hals ..... I, 33
 hand ..... I, 40; II, 41
 handen ..... II, 41
 handje ..... II, 41
 hanen (mv.) ..... II, 30
 hard (bijv.nw. en bijw.) II, 56; III, 22
 harder (bijw.) ..... III, 31
 haren (scherpen van de zeis) IV, 28 d
 haring (visch) ..... II, 8
 hark ..... II, 44
 harken (zie zwelen)
 hart ..... II, 56; III, 34
 haver ..... II, 31
 heb (1ste p.e.o.t.t.) ..... III, 8, 9
 hebben (onbep.w.) ..... III, 30
 hebben (1ste p.mv.o.t.t.) ..... III, 23
 hebben (2de p.mv.o.t.t. in-
   versie) ..... III, 32
 hebben (3de p.mv.o.t.t.) ..... III, 20
 hebt (2de p.e.o.t.t.) ..... III, 15
 heeft ..... II, 15, 21, 23, 24, 64;
   III, 19, 21, 40 i
 heel (bijw.) ..... III, 35
 heelemaal ..... III, 6
 heen ..... III, 12

- heet (bijv.nw.) ..... III, 6
 heggemusich ..... VI, 30
 hekkel (gereedschap, waarmee
 de sloot wordt uitgediept) X, 22
 hekkelen (zie ruimen)
 hem (pers.vnw. 3de nv.) ... III, 34
 hem (pers.vnw. 4de nv.) III, 18, 20
 hen (znw.) ..... VI, 1 b
 hen (broedende —) ..... VI, 1 c
 hen (roepnaam van de —) VI, 2 b
 hen (zie kalkoensche —)
 hen (pers.vnw. 4de nv. achter
 voorz.) ..... III, 35
 hengst (zie paard (mnl. —))
 herkauwen ..... IV, 13
 hermelijn ..... VII, 2
 het (lidw.) III, 2, 4, 6, 15, 17, 34,
 36, 37, 38, 40 k
 het (vnw.) III, 2, 9, 10, 13, 18, 20,
 40 f, 40 l
 heup ..... I, 47
 hiel ..... I, 56
 hier (bijw.) ..... III, 14
 hit (ket) ..... IV, 3
 hoektand ..... I, 18
 hoepel (van een wagenrad) IV, 20 c
 hoeve (zie boerenhoeve)
 hoeveel ..... III, 30
 hofstee (zie boerenhoeve)
 hok (groep korenschooven) ... X, 16
 hommell ..... IX, 9
 hommell (zie dar)
 hond ..... III, 39
 hondenhok ..... X, 9 l
 honi(n)g ..... IX, 8
 honingbij (zie bij)
 hoofd ..... I, 1
 hoog (bijv.nw.) ..... III, 29
 hooger (bijv.nw.) ..... III, 29
 hooiberg ..... IV, 5
 hooien ..... X, 17
 hooiopper (zie opper)
 hooiweide ..... III, 40
 hooizolder ..... VII, 32
 hoorn (beenpit) ..... IV, 15
 hoort (3de p.e.o.t.t.) ..... III, 40 a
- hotten (zie melk, zure —)
 houdt (3de p.e.o.t.t.) ..... III, 2
 hui (melkvocht) (zie wei)
 huid ..... I, 59
 huis ..... III, 15, 26, 40 k
 huiskrekel (zie krekel)
 huismusch ..... VI, 17
 huizen (znw.) ..... III, 33
 hij ..... II, 7, 15, 16, 17, 20, 21, 24,
 33, 64, 65, 66, 67, 68; III, 5, 7,
 18, 20, 21, 22, 40 a, h, i en k
- I
 ik ... II, 22; III, 8, 9, 10, 11, 31, 40,
 40 f en j
 imker (zie bijenhouder)
 immers ..... III, 6
 in (voorz.) ..... III, 1, 4, 24, 33
 is (3de p.e.o.t.t.) ..... II, 7, 12;
 III, 4, 5, 25
- J
 jaar ..... II, 6
 jaartje ..... II, 6
 jaren (mv.) ..... II, 6
 jarig ..... II, 7
 jas (zie werkjas)
 je (pers.vnw. 1ste nv.)
 III, 12, 15, 16, 22
 (inversie) ..... 18, 40 g
 je pers.vnw. 4de nv.) III, 11, 14, 39
 (in de bet. jullie) ..... III, 27
 je (pers.vnw. achter voorz.) III, 12
 je (bez.vnw.) ..... III, 11, 17, 40 g
 jongen ..... V, 5
 jongen (zie vrijer)
 jou (pers.vnw. voc., gevolgd
 door znw.) ..... III, 11
 juist ..... III, 40 j
 jullie (pers.vnw. 1ste nv.)
 III, 27, 28, 30, 31, 32
 jullie (pers.vnw. 4de nv.)
 lijd.vw.) ..... III, 31
 jullie (pers.vnw. 4de nv.)
 achter voorz.) ..... III, 29
 jullie (bez.vnw.) ..... III, 17, 33
 jij (zie ook: je) ..... III, 15

- K
- kaak (lichaamsdeel) ..... II, 5
- kaak (koon, wang) ..... I, 22
- kaars ..... II, 38
- kaart ..... II, 37
- kaas ..... VII, 24
- kaashuis ..... VII, 30
- kaaskamer (zie kaashuis)
- kachel ..... III, 3
- kadotter, kadodder (zie
spreeuw (jong v. d. —))
- kakement (beide kaken) ..... I, 22
- kalf (mnl. —) ..... IX, 17 a
(vrl. —) ..... IX, 17 b
- kalkoen (zie kalkoensche
haan, hen)
- kalkoenen (roepnaam v. d. —) VI, 4
- kalkoensche haan ..... VI, 3 a
- kalkoensche hen ..... VI, 3 b
- kalverstal ..... X, 9 b
- kan (1ste p.e.o.t.t.) ..... III, 40 j
- kar ..... II, 55
- karaf ..... II, 59
- karn (zie karnton)
- karndruif (zie karnstok)
- karndeksel (doorboorde deksel
van karnton) ..... VII, 21
- karnemelk ..... VII, 16
- karnemelk (zie wei)
- karnemelkvocht (zie wei)
- karnen ..... VII, 23
- karnhuis ..... VII, 31
- karnkamer (zie karnhuis)
- karnpols (zie karnstok)
- karnschijf (zie karnstok)
- karnstok (stok, waarmee de
karnschijf wordt op en
neer bewogen) ..... VII, 20
- karn(ton) ..... VII, 19
- karntree (zie karnstok)
- kat (mnl. —) ..... IV, 6
- kater ..... IV, 6
- kauw (vogel) ..... VI, 10
- keel (lichaamsdeel, uitw.) ..... I, 35
- kerk ..... III, 40 e
- Kerstmis ..... IV, 27 c
- keuterij (kleine boerenhoeve) X, 2 c
- kies (lichaamsdeel) ..... I, 14
- kikkerlarve ..... IX, 22
- kikkerrit ..... IX, 23
- kikkerruit (zie kikkerrit)
- kikkervischje (zie kikkerlarve)
- kikvorsch (jonge —) ..... IX, 22
- kikvorschenschot (zie kikkerrit)
- kin ..... I, 24
- kind ..... III, 14; V, 4
- kinderachtig ..... III, 28
- kinnebak ..... I, 25
- kip (zie hen en broedende hen)
- kippenhok ..... X, 9 h
- kippenren ..... X, 9 h
- klaar (gereed) ..... III, 40 g
- klap ..... II, 53
- klapekster ..... VI, 24
- klaver ..... IV, 10
- kleed (vrouwenkleeding) ..... III, 17
- kleeren (vrouwenkleeding) ... III, 17
- kleindochter ..... V, 18
- kleine hagedis ..... VII, 9
- kleinkind ..... V, 19
- kleinzoon ..... V, 17
- kloek (zie hen (broedende —))
- kneu ..... VI, 15
- knevel (snor) ..... I, 29
- knie ..... I, 50
- kniebalk (balk waaraan de
koestaken aan den onder-
kant bevestigd zijn) ..... X, 13
- knieholte ..... I, 51
- koe ..... IV, 11
- koe (zie enter)
- koe (onvruchtbare —) ..... IV, 14
- koe (zie vaars)
- koe (zie versch)
- koebocht (zie melkweide)
- koehok (zie melkweide)
- koeiemaag (de vier magen
van de koe) ..... IX, 11
- koeien (mv.) ..... III, 37
- koeken (mv.) ..... III, 6
- koemest (zie uitwerpselen)

- koestaak (waaraan de koe wordt vastgebonden in den stal) ..... X, 11
 koestal ..... X, 9a
 koken (onbep.w.) ..... III, 3
 kolen (steenkool) ..... III, 3
 komen (te ...) ..... III, 20
 kompas ..... II, 57
 koningin der bijen (zie bijenkoningin)
 konijn (mnl. en vrl.) ..... IV, 19
 koolmees ..... VI, 22
 koon (zie kaak)
 kootje (vinger-) ..... I, 43
 korenschoof ..... X, 15
 korporaal ..... II, 11
 koude (bijv.nw.) ..... III, 4
 kous ..... IX, 32
 kraai ..... II, 69
 kraai (zie bonte —)
 kraai (zie zwarte —)
 kracht ..... II, 48
 krachtig ..... II, 48
 krekel (grijze bosch- en huiskrekel) ..... VII, 12
 krijgen (slaag krijgen) ..... II, 28
 kudde (troep dieren) ..... IV, 18
 kuifleeuwerik ..... VI, 19
 kuikalf (zie kalf)
 kuiken ..... VI, 1 d
 kuikens (roepnaam van —) VI, 2 c
 kuit (van het been) ..... I, 49
 kunnen (2e p.mv.o.t.t.) ..... III, 27
 kwaal ..... II, 11
 kwam (3e p.e.o.v.t.) ..... II, 66; III, 34, 40 e
 kwartier (vierde deel v. d. uier) (zie uier)
 kween (onvruchtbare koe) (zie koe)
- L**
 laag (bijv.nw.) ..... II, 12
 laars (zie schoeisel)
 lacht (3e p.e.o.v.t.) ..... II, 65
- ladder ..... IV, 23 a
 lagen (3e p.mv.o.v.t.) ..... III, 24
 lam (van het schaap) II, 45; IV, 22 c
 lam (moederlooze —) ... IV, 22 d, e
 lam (zie geitelam)
 lammeren ..... II, 45
 lammetje ..... II, 45
 lamp ..... II, 33, 46
 land ..... III, 38
 land (zie landerijen)
 landerijen (bij een boerenhoeve behorend) ..... X, 3, 4
 lappenkous (zie slobkous)
 laten (aanv.w.) ..... II, 19
 lebmaag (zie koeiemaag)
 leeg ..... III, 16
 leer (zie ladder)
 leeuwerik (zie boom-, kuif-, veld-)
 liep (3e p.e.o.v.t.) ..... II, 17
 lieve (bijv.nw.) ..... III, 14
 liggen (onbep.w.) ..... III, 25
 lip ..... I, 19
 lip (zie bovenlip)
 lip (zie onderlip)
 lokroep voor haan, hen, ganzen.
 kalkoenen, kuikens ... VI, 2, 4, 6
 lostormen (v. d. voering) ... IV, 27 b
 lucht (znw.) ..... III, 1
 lui (znw.) ..... III, 38
 luiers ..... IV, 25
 lijf (zie buik)
 lijster (zie merel)
- M**
 maag (zie koeiemaag)
 maaien (onbep.w.) ... II, 70; III, 38
 maaien (3e p.mv.o.t.t.) ... III, 40 d
 maal (zie vaars)
 maaltijden ..... GV, 4
 maand ..... II, 13
 maar (bijw.) ..... III, 39
 maar (voegw.) ..... III, 20, 25
 maken (onbep.w.) ..... II, 29
 man ..... II, 40; III, 4; V, 2
 man (echtgenoot) ..... V, 2

- man (echtgenoot, zie ook mensch) .....
 mand ..... III, 19
 mannen (mv.) ..... II, 40
 mannetje ..... II, 40
 mannetjesgans (zie ganzerik) .....
 mee (bijw.) ..... III, 27
 meegaan (onbep.w.) ..... III, 12
 meer (bijw.) ..... III, 10
 mees (zie kool-, pimpel-) .....
 meeste (het —) ..... III, 15
 meisje ..... V, 6
 meisje (verloofde, vrijster) ... V, 44
 melk ..... III, 3; VII, 14
 melk (dikke-, zure-) ..... VII, 15
 melk (zie biest)
 melk (zie hui, wei, wrongel)
 melk (zie karnemelk)
 melkblok (zie melkstoeltje)
 melkhok (zie melkweide)
 melkkelder ..... VII, 29
 melkstoeltje ..... IX, 13
 melkstremsel ..... VII, 26
 melkvocht ..... VII, 27, 28; IX, 15
 melkvocht (zie wei, hui)
 melkweide ..... IX, 14
 men (onbep.vnw.) ..... III, 22
 mengmest (met stroo ver-
 mengde mest) ..... IX, 25
 mensch ..... V, 1
 mensch (man) ..... V, 1
 mensch (vrouw) ..... V, 1
 mensen ..... III, 40
 merel ..... VI, 29
 merrie (vrl. paard) ..... IV, 2 a
 mes (zie rietmes)
 mest (zie uitwerpselen)
 mest (zie droge mest)
 mest (zie compost)
 mesten (zie bemesten)
 mesten (uitmesten) ..... IX, 26
 mesthoop (zie mestvaalt)
 mesthoop (kleine mesthoopjes
 op het land) ..... IX, 31
 mestput ..... IX, 30
 mestvaalt ..... IX, 29
 met (voorz.) III, 2, 4, 11, 12, 17, 19,
 26, 27, 40, 40 g
 meter (vrouw, die het kind
 ten doop houdt) ..... V, 52
 moe (bijv.nw.) ..... III, 23
 moeder ..... III, 17; V, 8
 moederschaap ..... IV, 22b
 moeite ..... III, 40 h
 moer (zie bij (vrl. —))
 moeras ..... II, 57
 moerhaas (zie haas)
 moet (2e p.e.o.t.t.) ..... III, 16, 22
 moet (3e p.e.o.t.t.) ..... III, 17
 moeten (2e p.mv.o.t.t.) ... III, 28, 31
 mol (zoogdier) ..... VII, 6
 mond ..... I, 12
 moogt (2e p.e.o.t.t.) ..... III, 15
 mooie ..... III, 26, 33
 morgen (bijw.) ..... II, 7
 muil (zie schoeisel)
 musch (zie huismusch, ringmusch)
 muts ..... IX, 38
 muurhagedis (zie hagedis)
 muurtje ..... III, 36
 mij (pers.vnw. 3e nv.) ..... III, 8
 mij (voor —) ..... III, 32
 mijn (bez.vnw.) ... III, 8, 14, 19, 32

 N
 na (voorz.) ..... II, 18
 na (als deel van scheidb.
 samengest.ww.) ..... II, 17
 naaf (van het wagenrad) . IV, 20 a
 naaien (onbep.w.) ..... II, 70
 naar (voorz.) ..... II, 16, 18;
 III, 15, 37, 40
 nagel (lichaamsdeel) ..... I, 44
 nagelmaag
 (verwantschapsnaam) ..... I, 60
 nagelnaaste
 (verwantschapsnaam) ..... I, 60
 nam (3e p.e.o.v.t.) ..... II, 66
 namen (1e p.mv.o.v.t.) ..... II, 25
 nat ..... II, 61
 navel ..... II, 32

- neef ..... V, 22
negen (telw.) ..... III, 37
nek ..... I, 34
netmaag (zie koeiemaag)
neus ..... I, 10
neusvleugel ..... I, 11
nicht ..... V, 23
niet (bijw.) ..... III, 16, 22, 27, 28,
29, 31, 40 j
niets ..... III, 39
nieuwe (4de nv.onz.e.) ..... III, 21
(4de nv.onz.mv.) ..... III, 33
noemen (onbep.w.) ..... III, 40 j
nog ..... III, 16, 27
nooit ..... III, 10
- O
- oelebord (geveltopteeken) ..... X, 8
oever ..... II, 34
of (voegw.) ..... III, 5
om ..... III, 11, 16, 20
onderen (van onderen) ..... III, 6
onderlip ..... I, 21
ondermelk (zie taptemelk)
ons (pers.vnw. 4de nv.) III, 22, 25, 27
ons (bez.vnw.) ..... III, 26
onze (bez.vnw.) ..... III, 29
oog ..... I, 4
oogenblikje ..... III, 27
ooghaar ..... I, 6
oogtand ..... I, 15
ooi (schaap) ..... IV, 22 b
ook ..... III, 9
oom ..... V, 20
oor (lichaamsdeel) ..... I, 8
ooren (mv.) ..... III, 11
oorlel ..... I, 9
op ... II, 51; III, 2, 3, 27, 32, 36, 38
opper (hoop hooi op het land) X, 20
opzwellen (van den uier tegen
het kalven) ..... IX, 16
osses ..... III, 37
otter (zie vischotter)
oude (bijv.nw.) ..... III, 4
ouders ..... V, 9
over (voorz.) ..... III, 40
- P
- paard ..... III, 4
paard (vrl. —) ..... IV, 2 a
(mnl. —) ..... IV, 2 b
(gesneden mnl. —) ... IV, 2 c
(jong v. e. —) ..... IV, 2 d
paardenmest (zie uitwerpselen)
paardenstal ..... X, 9 c
paars ..... II, 38
pachthoeve ..... X, 2 b
pad (amphibie) (gewone —; VII, 10
groene of stinkende —) . VII, 10
paling (zie aal)
pantoffel (zie schoeisel)
pa(pa) (zie vader)
Paschen ..... II, 18
pasgeboren ganzen (zie
ganzekuikens)
peetoom ..... V, 49
peettante ..... V, 50
pens (zie koeiemaag)
peper ..... III, 7
pet ..... IX, 38
peter ..... V, 51
pimpelmees ..... VI, 23
pit (van een hoorn) ..... IV, 15
plank ..... II, 47
pols (lichaamsdeel) ..... I, 41
pond ..... III, 30
portel (zie wei (dikke —))
potlepel ..... III, 11
praten (onbep.w.) ..... II, 4
pul (zie kuiken)
- R
- raar ..... II, 8
rad (znw.) ..... II, 60
ram (mnl. schaap) . II, 46; IV, 22 a
ram (mnl. konijn) ..... IV, 19 b
rammelaar (mnl. haas) (zie haas)
rammelaar (mnl. konijn) ... IV, 19 b
rang ..... II, 47
repele (zie koestaak)
rietmes ..... X, 25
ringbaard ..... I, 30
ringmusch ..... VI, 18

- rit (der kikkers) (zie kikkerrit)
- roek ..... VI, 9
- roek (zie kraai, zwarte —)
- roepnaam (zie haan, hen, kuiken,
kalkoen en ganzen)
- roken (mv.) (rijen, waarin het
hooi wordt bijengeharkt) X, 19
- rollaag (zie stalhout)
- roode (bijv.nw.) ..... III, 26
- royaal ..... II, 11
- rug ..... I, 36
- ruige mest (zie mengmest)
- ruimen (afsnijden v. gras en water-
planten v. d. slootkant) ... X, 23
- ruin ..... IV, 2 c
- rund (mnl. —) ..... IV, 12
- rund (vrl. —) ..... IV, 11
- rundermest (zie uitwerpselen)
- rij (zie zweel)
- rijgboom (zie schoftboom)
- S
- sabelsprinkhaan (zie sprinkhaan)
- salamander ..... VII, 11
- schaap ..... II, 1; GV, 3
(mnl. —) ..... IV, 22 a
(moederschaap) ..... IV, 22 b
- schaapje ..... II, 1
- schaapjes ..... III, 37
- schapen ..... II, 1
- schapenmest (zie ook uitwerp-
selen) ... IV, 22 f; IX, 24 c, 28 b
- schapenstal ..... X, 9 f
- scheen (lichaamsdeel) ..... I, 55
- schildvink (zie vink)
- schoeisel (laarzen, schoenen,
pantoffels, muilen) ... IX, 39 a—d
- schoen (zie schoeisel)
- schoftboom (balk, waaraan de
koestaak aan den boven-
kant bevestigd is) ..... X, 12
- schoof (zie korenschoof)
- schoonbroeder ..... V, 24
- schoondochter ..... V, 27
- schoonmaken ..... III, 17
- schoonmoeder ..... V, 29
- schoonouders ..... V, 30
- schoonvader ..... V, 28
- schoonzoon ..... V, 26
- schoonzuster ..... V, 25
- schop (gereedschap waarmee
de sloot wordt uitgediept) . X, 22
- schreeuwen (onbep.w.) ..... III, 22
- schuurdeuren ..... X, 7 b
- serum (waterachtig vocht v. h.
bloed) ..... IX, 15 c
- sik (baard) ..... I, 31
- sikje (geitelam) ..... IX, 21
- sla (1ste p.e.o.t.t.) ..... III, 11
- slaag (znw.) ..... II, 28
- slaan (onbep.w.) ..... II, 15
- slaap (znw.) ..... III, 24
- slaap (lichaamsdeel) ..... I, 23
- slagen (znw.mv.) ..... II, 27
- slapen (onbep.w.) ..... II, 21
- slapen (1ste p.mv.o.t.t.) ..... II, 21
- slaperig ..... II, 22
- slechte (bijv.nw.) ..... III, 13
- slobkous ..... IX, 34
- slof (zie schoeisel)
- sloot (znw.) ..... GV, 1
- slooten (zie uitdiepen)
- slootgraven (zie uitdiepen)
- sloothakken (zie ruimen)
- sneeuw ..... III, 25
- sneeuwen (onbep.w.) ..... III, 2
- snor (knevel) ..... I, 29
- snijstand ..... I, 17
- sok (beenbedekking) ..... IX, 33
- spade (gereedschap, waarmee
de sloot wordt uitgediept) . X, 22
- spaken (znw.mv.) ..... IV, 20 b
- sporten (van een ladder) ... IV, 23 b
- sprak (3de p.e.o.v.t.) ..... II, 67
- spraken (1ste p.mv.o.v.t.) ... II, 25
- spreeuw ..... VI, 13 a
(jong v. d. —) ..... VI, 13 b
- spreken (onbep.w.) ..... III, 31
- sprinkhaan ..... VII, 13
- staal (mesthoop) ..... IX, 29
- staan (onbep.w.) II, 14; III, 14, 40 k
- staan (3de p.mv.o.t.t.) ..... III, 26

- staart (znw.) ..... II, 37
 staat (3e p.e.o.t.t.) ..... II, 20
 stak (3e p.e.o.v.t.) ..... II, 33, 68
 stal (zie koestal, kalverstal,
     paardenstal, varkensstal,
     schapenstal, geitenstal)
 stalhout (gedeelte van den
     stalbodem, waarop de
     koeien met haar achter-
     pooten staan) ..... X, 14
 stalpaal (zie koestaak)
 stappen (onbep.w.) ..... II, 53
 steenkool (zie kolen)
 steenpuisten ..... IV, 8
 steenzweer (zie steenpuisten)
 stekrie (zie schoftboom)
 sterke (zie vaars)
 stiefbroeder ..... V, 37
 stiefdochter ..... V, 35
 stiefkinderen ..... V, 36
 stiefmoeder ..... V, 32
 stiefouders ..... V, 33
 stiefvader ..... V, 31
 stiefzoon ..... V, 34
 stiefzuster ..... V, 38
 sloothekkel (zie hekkel)
 stier (mnl. rund) ... IV, 12; IX, 17 a
 stierkalf ..... IX, 17 a
 stopwoorden ..... GV, 5
 straat ..... II, 3
 straatje ..... II, 3
 straf (znw.) ..... II, 58
 straffen (mv.) ..... II, 58
 straffen (onbep.w.) ..... II, 58
 straten (mv.) ..... II, 3
 strekel (wetsteen) ..... IV, 28 f
 stremsel ..... VII, 26
 strik (wetsteen) ..... IV, 28 f
 stroozolder (zie hooizolder)
 strot (uitwendige keel) ..... I, 35
 stukje ..... III, 32
 suikeroom ..... V, 53
 suikertante ..... V, 54
- T**
- tafel ..... III, 32
 tafelbroeder ..... V, 39
- tafelzuster ..... V, 40
 tand ..... I, 13
 tante ..... V, 21
 taptemelk ..... VII, 17
 te (bijw.) ..... II, 12; III, 6
 te (voorz.) ..... III, 16, 20
 teen (lichaamsdeel) ..... I, 53
 tegen (voorz.) ..... III, 9
 terugkwamen (1ste
     p.mv.o.v.t.) ..... III, 24
 til (zie zolder)
 toch ..... III, 40 f
 toe ..... III, 18
 toemaken (mesten) ..... IX, 27
 toen ..... III, 24
 tong (lichaamsdeel) ..... I, 26
 toon (teen, lichaamsdeel) ..... I, 53
 torenkraai (zie kauw)
 troep (kudde) ..... IV, 18
 trog (varkens-) ..... IV, 4 d
 tuin ..... III, 33
 tuinfluiter ..... VI, 26
 twaalf ..... II, 36; III, 37
 twee ..... III, 33
 tweede (de tweede en de
     derde) ..... IV, 27 d
 tijden (znw.mv.) ..... III, 13
- U**
- uier (vierde deel v. d. uier
     v. e. koe) ..... IX, 12
 uierboord (deel v. d. uier) ... IV, 17
 uieren (zie opzwellen)
 uilebord (zie oelebord)
 uit (voorz.) ..... III, 34, 40 e
 uitdiepen (v. e. sloot) ..... X, 21
 uitmesten (leeghalen v. d.
     groep) ..... IX, 26
 uitwerpselen (v. d. koe)..... IX, 24 a
     (v. h. paard)... 24 b
     (v. h. schaap) . 24 c
     (v. h. varken) . 24 d
     (v. ander vee) . 24 e
     (zie ook mest)
 uurboord (zie uierboord)

- V
- vaars (jonge koe) ..... II, 38
 vaars (zie enter)
 vader (pa(pa)) ..... V, 7
 (aarden naar zijn —) ..... II, 16
 vallen (onbep.w.) ..... II, 63
 van (voorz.) ..... III, 6, 29, 35
 vandaag ..... III, 15, 38
 vandaan ..... II, 13, 35
 vangen (onbep.w.) ..... II, 63
 vanmorgen ..... III, 25
 vannacht ..... III, 25
 varken (zie beer, barg, gelt)
 varkensmest (zie uitwerpselen)
 varkensstal (in huis) ..... X, 9 d
 (buitenshuis) ..... 9 e
 varkenstrog ..... IV, 4 d
 vast (bijw.) ..... III, 24
 veel (bijw.) ..... III, 29
 veldkrekkel (zwarte —; zie krekkel)
 veldleeuwerik ..... VI, 21
 veldsprinkhaan (zie sprinkhaan)
 verhaal (znw.) ..... III, 21
 verkopen (onbep.w.) ..... III, 37
 verloofde (jongen, vrijer) ... V, 43
 verloofde (meisje, vrijster) ... V, 44
 versch (koe die pas gekalfd
 heeft) ..... IV, 16
 versta (1ste p.e.o.t.t.) ..... III, 31
 verstaat (3de p.e.o.t.t.) ..... III, 22
 verstandskies ..... I, 15
 verteld (verhaald) ..... III, 21
 veulen ..... IV, 2 d
 vier (telw.) ..... III, 5
 vinger ..... I, 42
 vingerkootje ..... I, 43
 vink ..... VI, 16
 vink (zie kneu)
 vischotter ..... VII, 4
 visschersbaard ..... I, 30
 Vlaamsche gaai ..... VI, 12
 vleesch ..... III, 19
 vliegen (3de p.mv.o.t.t.) ..... III, 1
 vliegenvanger (zie grauwe —)
 vliering (zie hooizolder)
 vocht (zie wei, hui, serum)
- voederbak (zie varkenstrog)
 voedergoot (zie drinkgoot)
 voedster (vrl. konijn) ..... IV, 19 a
 voering (lostornen) ..... IV, 27 b
 voet (ook is: been) ..... I, 52
 voeten ..... III, 8
 voetje ..... I, 52
 vogeltjes ..... III, 36
 voor (voorz.) ... III, 5, 17, 32, 40 k
 voorhoofd ..... I, 2
 voortand ..... I, 16
 vormeknie
 (verwantschapsnaam) ..... I, 60
 vraagt (3de p.e.o.t.t.) ..... II, 23
 vragen (onbep.w.) ..... II, 23
 vroedvrouw (zie baker)
 vrouw (echtgenoot) ..... III, 9
 (zie ook mensch)
 vrouwenkleeding (zie kleeren)
 vrijer ..... V, 43
 vrijster (zie meisje)
 vuur (znw.) ..... III, 6
 vijf ..... III, 37
- W
- waar (vrag.vnw.) ..... III, 12
 wachten (onbep.w.) ..... III, 27
 wade (kuit, lichaamsdeel) ..... I, 49
 wang ..... I, 22
 waren (3de p.mv.o.v.t.) ..... III, 24
 was (3de p.e.o.v.t.) ... III, 6, 18, 35
 waschhok (in een boerenhoeve) X, 6
 wasschen (onbep.w.) ..... II, 54
 wat (bijw.) ..... III, 16
 wat (telw.) ..... III, 3
 water ..... III, 4
 water (zie wei)
 watergoot (zie drinkgoot)
 waterlaars (zie schoeisel)
 watersalamander (zie salamander)
 wat voor (vrag.vnw.) ..... III, 36
 weduwe ..... V, 48
 weduwnaar ..... V, 47
 weer (znw.) ..... III, 2
 weer (bijw.) ..... III, 2
 wees (geb.w.e.) ..... III, 17

- wei (dikke —) ..... VII, 28
 wei (vocht dat overblijft na
 het kaasmaken) VII, 27; IX, 15 a
 (vocht v. d. karnemelk) IX, 15 b
 (vocht v. h. bloed) ..... IX, 15 c
 weide (zie melkweide)
 weide (zie hooiweide)
 weken (znw.) ..... III, 5
 wel (bijw.) ..... III, 2
 wenkbrauw ..... I, 5
 werk (znw.) ..... III, 40 g
 werkjas ..... IX, 37
 werkkieel (zie boezeroen)
 werkmuts (zie pet)
 werkpjet (zie pet)
 wesp ..... IX, 10
 weten (onbep.w.) ..... III, 40 f
 wetten (v. d. zeis) ..... IV, 28 d
 wezel ..... VII, 3
 wezel (grootte —; zie hermelijn)
 wie (vrag.vnw. 1ste nv.e.) ... III, 19
 wiel (wagenwiel) ..... II, 60
 wielen (wagenwielen) ..... IV, 21
 wielewaal ..... VI, 14
 wien (vrag.vnw. 4de nv. achter
 voorz.) ..... III, 21
 wiers (zie zweel)
 wil (1ste p.e.o.t.t.) ..... III, 40 f
 wil (3de p.e.o.t.t.) ..... III, 33
 wilde (3de p.e.o.v.t.) ..... III, 40 l
 wilden (3de p.mv.o.v.t.) ..... III, 37
 willen (2de p.mv.o.t.t.) ..... III, 30
 wimper ..... I, 7
 winter ..... III, 1
 winterkoning ..... VI, 31
 winterkraai (zie kraai, bonte —)
 winterwoning (in een boeren-
 hoeve) ..... X, 5 b
 witte (bijv.nw.) ..... III, 32
 woning (boerenwoning) . X, 5 a—b
 woord ..... III, 34
 worden (onbep.w.) ..... III, 16
 wordt (3de p.e.o.t.t.) ..... III, 2
 worst ..... III, 30
 wortel (om te eten) ..... IV, 26 c
- wrat (uitwas aan de poot van
 een paard) ..... IV, 2 e
 wratten (op de huid) ..... IV, 9
 wreef (lichaamsdeel) ..... I, 57
 wrongel (gestremde melk) ... VII, 25
 wij (pers.vnw.) II, 18, 19, 21, 25, 26;
 III, 23, 24, 27
 wijfjesgans ..... VI, 5 b
 wijn ..... III, 16
- IJ
 ijs ..... III, 4
- Z
 zaaïen (onbep.w.) ..... II, 70
 zaal ..... II, 12
 zacht ..... II, 65
 zal (1ste p.e.o.t.t.) ..... III, 10
 zalig ..... II, 10
 ze (pers.vnw. 3de p.e.vrl.)
 III, 9, 17, 25
 ze (pers.vnw. 3de p.mv.
 1ste nv.) ..... III, 20, 37
 ze (pers.vnw. 3de p.mv.
 4de nv.) ..... II, 17, 35; III, 8
 zeep ..... III, 32
 zeer (znw.) ..... III, 8
 zeg (geb.wijs) ..... III, 17
 zeggen (onbep.w.) ..... III, 9
 zeide (3de p.e.o.v.t.) ..... III, 9
 zeis ..... IV, 28 a
 zekel (zie rietmes)
 zelf ..... III, 20
 zes ..... III, 5
 zeunie (zie varkenstrog)
 zich (wederk. vnw.e.) III, 40 h en i
 zitten (3de p.mv.o.t.t.) ..... III, 36
 zoeken (zie eikels zoeken)
 zoet ..... III, 15
 zolder (zie hooizolder)
 zomerwoning (v. e. boeren-
 hoeve) ..... X, 5 a
 zonder ..... III, 7
 zoo (bijw.) ..... III, 17, 28
 zoogbroeder ..... V, 41
 zoogzuster ..... V, 42

zool	I, 58	zwelen (bijeenharken van hooi)	X, 18
zoon	V, 10	zwilwratten (zie wrat)	
zou (3de p.e.o.v.t.)	III, 9, 18	zwijnenmest (zie uitwerpselen)	
zout	III, 7	zij (pers.vnw. 3de pers.vrl.e.)	
zucht (zie opzwellen)		(ook ze)	III, 9, 17, 25, 40 e en l
zullen (1ste p.mv.o.t.t.)	III, 12	zij (pers.vnw. 3de p.mv.	
zuster	III, 17; V, 13	1ste nv.)	III, 40 d
zwager	V, 24	zijn (onbep.w.)	III, 18
zwak	II, 52	zijn (1ste p.mv.o.t.t.)	III, 23
zwart	II, 56; III, 6	zijn (3de p.mv.o.t.t.)	III, 6, 13, 29, 38
zwarte kraai	VI, 8	zijn (bez.vnw.)	
zwavel	II, 32		II, 16, 51; III, 4, 33, 34
zweel (mv. zwelen) (rij hooi)	X, 19		

AFKORTINGEN

aanv.	aanvoegende	scheidb.	scheidbaar
aanw.	aanwijzend	t.	tegenwoordige
bez.	bezzittelijk		tijd
bijv.	bijvoeglijk	telw.	telwoord
bijw.	bijwoord	tr.	trap
d.	de(n)	uitw.	uitwendig
deelw.	deelwoord	v.	van
e.	een		verleden
	enkelvoud	vergr.	vergrootende
geb.	gebiedende	vnw.	voornaamwoord
lidw.	lidwoord	voc.	vocativus
lijd.	lijdend	voegw.	voegwoord
mnl.	mannelijk	volt.	voltooid
mv.	meervoud	voorz.	voorzetsel
nv.	naamval	vrag.	vragend
nw.	naamwoord	vrl.	vrouwelijk
o.	onvoltooid	vw.	voorwerp
onbep.	onbepaalde	wederk.	wederkeerend
onz.	onzijdig	w.	wijs
p.	persoon	ww.	werkwoorden
pers.	persoonlijk	znw.	zelfstandig naamwoord.
samengest.	samengesteld		